

**Handreiking regeldruk in de watersport- en recreatiesector
Februari 2025
HISWA-RECRON**

Regeldruk in de recreatiesector

De recreatiesector in Nederland biedt miljoenen gasten per jaar unieke ervaringen en draagt bij aan brede welvaart, economische groei en werkgelegenheid. Ondanks deze belangrijke bijdrage wordt de sector steeds vaker geconfronteerd met complexe uitdagingen, waaronder een groeiende regeldruk die het ondernemerschap belemmert en de economische vitaliteit onder druk zet. Hoewel regelgeving noodzakelijk is voor een veilige, duurzame en eerlijke sector, leidt de huidige wirwar aan regels en administratieve lasten vaak tot onnodige tijdsdruk en tegenstrijdigheden.

Om deze knelpunten inzichtelijk te maken en aan te pakken, pleit HISWA-RECRON voor het toevoegen van de recreatiesector aan de regeldrukmonitor. Dit document bevat concrete suggesties voor het Actieprogramma *Minder Druk Met Regels* en onderstreept het belang van een gerichte aanpak om ondernemers te ontzorgen, zodat zij zich kunnen richten op hun kerntaak: gasten een onvergetelijk verblijf bieden.

Leeswijzer

In dit document wordt eerst een korte schets gegeven van enkele uitdagingen die de recreatiesector ondervindt als gevolg van regeldruk. Onderstaande fictieve casus illustreert slechts een aantal voorbeelden van regeldruk bij een recreatiebedrijf. Een compleet overzicht ontbreekt. Voor een helder overzicht is het toevoegen van de recreatiesector aan de regeldrukmonitor van essentieel belang. Op basis hiervan volgen concrete aanbevelingen voor het verminderen van regeldruk, waarbij wordt aangesloten op de speerpunten van het Actieprogramma *Minder Druk Met Regels*. Tot slot wordt benadrukt waarom het toevoegen van de recreatiesector aan de regeldrukmonitor van cruciaal belang is voor een structurele verbetering.

Maak kennis met Gerard en Heleen van Vakantiepark Groenhaven

Gerard en Heleen zijn eigenaar van een gezellig recreatiepark met een kleinschalige jachthaven en jachtreparatie gelegen aan de rand van een uitgestrekt natuurgebied in Nederland, perfect voor een ontspannen gezinsvakantie of een weekendje weg. Dit middelgrote park biedt ruimte aan zo'n 100 accommodaties, variërend van comfortabele bungalows en gezellige chalets tot luxe safaritenten. Voor kampeerliefhebbers zijn er ook staanplaatsen beschikbaar, compleet met stroomaansluiting en moderne sanitaire voorzieningen.

Bij aankomst word je verwelkomd in een sfeervolle receptie, waar vriendelijk personeel je incheckt en tips geeft over de leukste activiteiten in de omgeving. Het park heeft een compact maar goed onderhouden zwembad, waar kinderen uren kunnen spelen terwijl ouders relaxen op het terras van het naastgelegen café. Voor de sportievelingen is er een tennisbaan en een klein voetbalveldje, en fietsen zijn te huur om de prachtige omgeving te verkennen.

In het hart van het park vind je een restaurant met een zonnig terras, waar lokale gerechten worden geserveerd. Er is ook een snackbar voor een snelle hap en een mini-supermarkt waar je verse broodjes en andere benodigdheden kunt halen. Gezinnen genieten vooral van de centrale speeltuin, waar kinderen elkaar ontmoeten en samen avonturen beleven.

Voor extra gezelligheid organiseert het animatieteam in de schoolvakanties een breed scala aan activiteiten: van knutselmiddagen en speurtochten tot avondshows. De kleintjes kunnen zich uitleven met het team, terwijl ouders genieten van een rustige middag bij hun accommodatie of een ontspannen wandeling maken door het nabijgelegen bos.

Het vakantiepark draait op een betrokken team van medewerkers. Achter de schermen zorgt de technische dienst ervoor dat alles goed blijft werken, van de lampen in de accommodaties tot het onderhoud van de speeltoestellen. De schoonmakers hebben een scherp oog voor detail, waardoor elk huisje 'spic en span' is bij aankomst. In de horeca en bij de animatie werken enthousiaste medewerkers die het de gasten naar hun zin maken, vooral in de drukke zomermaanden.

Met een focus op duurzaamheid zet het park ook stappen richting een groenere toekomst. Zonnepanelen op de daken, afvalscheiding en het gebruik van lokale producten laten zien dat het park bewust met de omgeving omgaat. Dit maakt het niet alleen een fijne plek om te verblijven, maar ook een verantwoorde keuze.

Kortom, dit vakantiepark biedt alles wat je nodig hebt voor een onbezorgde vakantie: een mooie locatie, fijne faciliteiten, gastvrije service en een gezellige sfeer waarin iedereen zich thuis voelt.

Gerard en Heleen hebben nog tal van ideeën om uit te werken en te implementeren op hun vakantiepark. Ontwikkelen is immers belangrijk. Het houdt het park aantrekkelijk en daarmee vitaal. Alleen merken ze in hun agenda en portemonnee dat er steeds meer regeldruk is waar hun tijd of financiële middelen naartoe gaat.

1. Zwemwaterregelgeving

De regel

De nieuwe Omgevingswet stelt strenge eisen aan het testen van zwembadwater om de veiligheid te waarborgen. Dit houdt in dat het water meerdere keren per dag/maand/jaar gecontroleerd moet worden op een reeks stoffen.

De last

Het zwembad op Vakantiepark Groenhaven is een populaire trekpleister voor gezinnen, maar de nieuwe regels leiden tot veel praktische problemen. Wanneer Gerard één parameter aanpast, raakt een andere waarde uit balans, wat leidt tot extra behandelingen. Tegelijkertijd geven instanties tegenstrijdige adviezen: bijvoorbeeld het advies om een afdekzeil te gebruiken om warmte vast te houden, want Gerard en Heleen vinden duurzaamheid belangrijk. Een week later horen ze van een andere instantie dat een afdekzeil een verhoogd risico geeft op een chemische reactie dat de waterkwaliteit tijdelijk kan verslechteren. Waar doen Gerard en Heleen goed aan? Bij onverwachte controles kan dit leiden tot sluiting van het zwembad, zelfs als de problemen binnen enkele uren opgelost zijn. Het begeleiden van inspecteurs kost bovendien veel tijd in de agenda van Gerard en Heleen.

De oplossing

Creëer duidelijke en uniforme richtlijnen die rekening houden met praktijkuitdagingen, en stel een waarschuwingssysteem in plaats van directe sluiting in. Daarnaast kunnen overheid en ondernemers samen optrekken om werkbare oplossingen te ontwikkelen die de regels werkbaar en effectief maken.

2. Controle op toeristenbelasting

De regel

Gemeenten mogen toeristenbelasting heffen op de verblijven in hun gemeente. De recreatieondernemer is de belastingplichtige waarbij zij de belasting vaak doorbelasten aan de toerist. De verblijfsrecreatieondernemer wordt geacht een deugdelijke administratie te voeren waarbij er aansluiting is van het aantal overnachtingen en de geïncasseerde toeristenbelasting. Controleurs van de gemeente – of door hen aangestelde derden – hebben recht op inzage en het controleren van de administratie.

De last

In enkele gemeenten (waaronder begrepen, maar niet beperkt tot Noord-Beveland en Deventer) legt men de last van de controle bij de ondernemer zelf, die de toeristenbelasting voor de gemeente incasseert, dus uitvoert. Dit doen zij door een aanvullende accountantscontrole te vereisen bovenop de gebruikelijke jaarrekening en jaarverslaglegging. Het fictieve Vakantiepark Groenhaven ligt in Noord-Beveland. Dit betekent dus dat Gerard en Heleen jaarlijks een uitgebreide extra accountantscontrole moeten laten uitvoeren om de juistheid van de betaalde toeristenbelasting te laten controleren. Dit brengt hogere kosten en veel extra administratief werk met zich mee. Zowel voor Gerard en Heleen als hun accountant. Ondertussen hoeven collega-ondernemers in andere gemeenten dit niet te doen, wat voor oneerlijke concurrentie zorgt.

De oplossing

Belastingcontrole is een overheidstaak, dus laat de controle van toeristenbelasting-administraties over aan gemeenten of hun belastingcontroleurs en sta niet toe dat de controle wordt afgewenteld op degene die is belast met de uitvoering, nl. de incasso. Als een gemeente toeristenbelasting heft, dient zij zelf te voorzien in de controle. Naast ongewenste regeldruk, wel zo zuiver.

3. Nachtregistratie

De regel

Op grond van artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht is een recreatieondernemer verplicht een nachtregister bij te houden waarin de gegevens van de hoofdgast worden opgenomen. Op grond van het derde lid van dat artikel is het reisgezelschap uitgezonderd.

De last

Gerard en Heleen maken gebruik van een digitaal systeem om aan de registratieplicht te voldoen, hoewel een enkel college het nog analoog doet. De wet schrijft de vorm van het administratiesysteem niet voor. Toch schrijven sommige gemeenten op grond van hun Algemene Plaatselijke Verordening (APV) soms aanvullend voor dat ondernemers een specifiek pakket moet gebruiken, wat duurder is en soms ook aanvullende gegevens eist. Bovendien wordt vaak meer informatie gevraagd dan wettelijk toegestaan, waaronder informatie over het meereizende reisgezelschap. Hierdoor zijn Gerard en Heleen bang voor sancties onder de AVG. Er is een geval bekend waarin de Autoriteit Persoonsgegevens dringend adviseerde de wettelijke grenzen en terughoudendheid te betrachten. Dit zorgt niet alleen voor onzekerheid bij Gerard en Heleen, maar verhoogt ook de kosten van de administratie.

De oplossing

Zorg ervoor dat de wet duidelijke, consistente en uniforme eisen stelt aan nachtregistratie en gemeenten geen aanvullende of tegenstrijdige regels mogen opleggen. Daarnaast zou een eenvoudig systeem waarin de gast zelf gegevens invoert een deel van de administratieve last bij de ondernemer wegnemen.

4. Omgevingsvergunning voor kleine bouwwerken

De regel

Voor het plaatsen van bouwwerken zoals steigers en vlonders kan een omgevingsvergunning nodig zijn vanwege de mogelijke negatieve impact op flora en fauna. Het Waterschap Amstel Gooi en Vecht overweegt om compensatiemaatregelen te eisen voor het plaatsen van bouwwerken op water en ligplaatsen. Zonder deze compensatie zou het niet meer mogelijk zijn om steigers of vlonders aan te leggen.

De last

Gerard en Heleen willen de steigers bij hun kleinschalige jachthaven op het vakantiepark vervangen en met een beetje uitbreiding anders inrichten om aan de vraag van gasten te voldoen. Het aanvragen van de vergunning blijkt echter een bureaucratische doolhof. Zij snappen dat het nodig is om een vergunning aan te vragen bij een grote bouwactiviteit, maar in dit complexe regelsysteem wordt het hen naar hun oordeel onterecht moeilijk gemaakt voor kleine activiteiten

met weinig impact. Verschillende instanties hanteren overlappende en tegenstrijdige regels, zoals een compensatieplicht voor waternatuur vanwege vermeende schaduwwerking op de groei van waterplanten. Compensatie is disproportioneel in verhouding tot de beperkte impact van de vervangen steigers. Dit maakt het voor hen bijna onmogelijk om hun werk voort te zetten, omdat de kosten te hoog worden en klanten weggaan naar goedkopere concurrenten. Los van de hoge kosten is er bovendien vaak niet genoeg ruimte om in de jachthaven de gevraagde compensatiemaatregelen uit te voeren. Het aanleggen van onderwaternatuur gaat ten koste van de beschikbare ruimte om te manoeuvreren omdat de diepte van het water wordt beperkt. Bovendien is het stimuleren van waterplanten in jachthavens problematisch, omdat het op veel plekken in Nederland al leidt tot ongewenste planten en onveilige situaties. Bovendien hebben watervogels en vissen baat bij schaduwplekken onder een steiger.

De oplossing

Harmoniseer de regelgeving rondom kleine bouwwerken en definieer een vrijstellingsmarge voor activiteiten met minimale ecologische impact. Een voorbeeld hiervan is het aanleggen of uitbreiden met een kleine vlonder of steiger, omdat de rest van het waterlichaam de beperkte schaduwwerking kan opvangen. Voer geen compensatieplicht in vanwege de disproportionele, onevenredige impact op jachthavens.

Andere voorbeelden

Regels rondom Buma-Stemra/Videma: Ondernemers die een televisieaansluiting in de accommodatie hebben betalen een vergoeding voor de uitzendrechten aan stichting Videma. Naast de continue verhoging van de kosten is er ook geen sprake van een level playing field. Particuliere verhuur heeft zich niet te houden aan de regels die verbonden zijn aan de uitzendrechten en hoeft de kosten niet te betalen.

Stijgende toeristenbelasting: De toeristenbelasting is een doorn in het oog van ondernemers. Er mist een visie op het heffen van toeristenbelasting, waardoor ondernemers het lastig vinden om het te verdedigen. Gemeenten gebruiken de toeristenbelasting om de begroting te dichten. Met het Ravijnjaar 2026 op komst vrezen ondernemers voor een willekeur aan verhogingen waarbij de kosten van een overnachting uit balans kan raken.

Verplichte invulling enquête CBS: In de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek is opgenomen dat bedrijven verplicht zijn de enquête in te vullen. Mocht dit niet tijdig of volledig gedaan worden, dan dreigt er een boete van €5000,-. Leden van HISWA-RECRON hebben laten weten dat het invullen van deze enquête veel kostbare tijd kost, zelfs in de winterperiode. Recreatieondernemers zijn vaak actief binnen het bedrijf zelf en er is soms weinig personeel te vinden. De druk die ervaren wordt door de mogelijke boete is een zorgelijk feit.

Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen: Op buitensporttoestellen is formeel het WAS niet van toepassing. Op locaties waar naast buitensporttoestellen ook speeltoestellen staan opgesteld wordt door de AKI's bij de afkeuring van zo'n speeltoestel echter alle buitensporttoestellen meegetrokken in de afkeuring als de locatie door de AKI wordt gesloten. Het nieuwe WAS zal de buitensporttoestellen onder het WAS brengen en dus extra administratieve lasten en verplichtingen meebrengen voor ondernemers.

Beperkingen spuitzones: Omgevingsplannen bevatten soms spuitzones die in de praktijk onnodig zijn, bijvoorbeeld in gebieden met veehouderij of niet-intensieve teelten waar geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt. Dit leidt tot onnodige beperkingen voor recreatiebedrijven en inefficiënt ruimtegebruik.

Hoeveelheid keuringen: Recreatieondernemers hebben te maken met een groot aantal keuringen en logboeken om aan wet- en regelgeving te voldoen. Denk aan keuringen voor speeltoestellen, elektrische installaties, legionellapreventie en brandveiligheid. Daarnaast moeten logboeken worden bijgehouden voor bijvoorbeeld zwembadwaterkwaliteit, BHV-plannen en onderhoudsschema's. Dit zorgt voor een flinke administratieve last, vooral voor kleinere ondernemers.

Stikstofregelgeving en haar beperkingen: De stikstofregelgeving legt strenge beperkingen op aan recreatieondernemers, bijvoorbeeld bij uitbreidingen of nieuwbouw. Ondernemers moeten complexe en kostbare procedures doorlopen, zoals stikstofberekeningen en soms compensatiemaatregelen, zelfs voor kleine aanpassingen. Dit wordt ervaren als regeldruk omdat het tijdrovend en onzeker is, en vaak niet in verhouding staat tot de beperkte stikstofuitstoot van recreatiebedrijven.

WOZ-waardering: Sinds 2017 worden stacaravans en chalets op huurgrond steeds vaker meegenomen in de WOZ-waardering van recreatiebedrijven, ondanks dat dit feitelijk roerende particuliere eigendommen zijn en niet tot het eigendom van het recreatiebedrijf of de recreatieondernemer behoren. Dit leidt tot onterechte kosten en verhoogde administratieve lasten voor ondernemers. HISWA-RECRON pleit voor terugkeer van de waardering op basis van artikel 16 lid e, waarbij wel de huuropbrengst van de grond, maar het de objecten zelf worden betrokken in de WOZ-waardebepaling van het recreatiebedrijf.

Aan de slag

HISWA-RECRON staat klaar om samen aan de slag te gaan om de regeldruk in de sector te verminderen en ervoor te zorgen dat ondernemen en recreëren voor iedereen aangenaam blijft. Bovenstaande voorbeelden zijn slechts een greep uit de lijst waar ondernemers mee te maken krijgen. Koninklijke Horeca Nederland (KHN) heeft eerder een regeldrukagenda opgesteld. HISWA-RECRON onderschrijft deze agenda en deelt een groot deel van de regeldruk. De watersport- en recreatiesector heeft veel te bieden, maar dan moet er letterlijk en figuurlijk ruimte blijven om dit werk te doen. De oproep van HISWA-RECRON is daarom: laten we samen kijken wat er mogelijk is en de ondernemers betrekken in het gesprek. Onderzoek welke regels er onnodig bij de ondernemer zijn neergelegd door de Regeldrukmonitor uit te bereiden met de watersport- en recreatiesector.